

Wat verandert er met de herziening van EN-ISO 15612?

In augustus van dit jaar verscheen de nieuwe versie van de norm EN-ISO 15612: Beschrijven en goedkeuren van lasmethoden voor metalen – goedkeuring op basis van een standaard lasmethodebeschrijving. Dit artikel behandelt de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de versie uit 2004.

door Benny Droesbeke, Belgisch Instituut voor Lastechniek

Het principe van de vorige versie van de norm EN-ISO 15612 was gebaseerd op een standaard lasmethodekwalificatie (SLMK), waaruit de gebruiker zelf verschillende voorlopige lasmethodebeschrijvingen (VLMB's) kon afleiden. De gebruiker moest deze VLMB's naderhand goedkeuren.

Het principe van de nieuwe versie is gebaseerd op een standaard lasmethodebeschrijving (SLMB) die direct volledig overgenomen kan worden en eventueel nog aangevuld kan worden met eigen eisen. Dit principe is in overeenstemming met wat er op dit moment commercieel verkrijgbaar is. Vooral fabrikanten van lasapparatuur bieden pakketten aan met standaard lasmethodebeschrijvingen.

Minder, minder vrijheid

Deze aanpak verkleint enerzijds de kans op fouten, omdat de gebruiker geen VLMB meer hoeft op te stellen. Anderzijds vermindert dit ook de vrijheid van de gebruiker, omdat de SLMB dikwijls een beperkter toepassingsgebied zal hebben.

Beperkingen gebruik SLMB

De lastechnische kennis van de gebruikers van SLMB's is moeilijk in te schatten. Daarom is het gebruik van SLMB's beperkt tot diktes van maximaal 50 mm en de materiaalgroepen die zijn weergegeven in tabel 1.

Deze range van materialen is beperkter dan vroeger (onder andere koper- en nikkellegeringen zijn niet meer opgenomen) en is gebaseerd op een inschatting van de risico's die verbonden zijn aan bepaalde materiaalgroepen. Verbindingen tussen verschillende materiaalgroepen zijn niet toegestaan, behalve verbindingen tussen:

- subgroepen 1.1, 1.2 en 1.3 en 11.1
- subgroepen 22.1 en 22.2

Staal	Aluminium en zijn legeringen
1.1, 1.2 en 1.3	21
11.1	22.1
8.1	22.2

Tabel 1 Van toepassing zijnde materiaalgroepen volgens EN-ISO/TR 15608

Eisen aan gebruiker SLMB

De norm stelt een reeks eisen aan de gebruiker van een SLMB.

De gebruiker:

- moet de lascoördinatie implementeren conform de norm EN-ISO 14731, of één lasser of operator kwalificeren volgens EN-ISO 9606-1, EN-ISO 9606-2, EN-ISO 14732, of een technisch equivalente norm met behulp van de betreffende SLMB;
- is verantwoordelijk voor de selectie van de gepaste SLMB;
- moet zijn bedrijfsnaam vermelden op de SLMB of neemt de inhoud van de SLMB over op de template die door het bedrijf gebruikt wordt voor LMB's met referentie naar de SLMB;
- moet binnen de grenzen blijven die de uitgever van de SLMB opgelegd heeft;
- mag extra beperkingen in de opgegeven range doorvoeren;
- mag bijkomende instructies maken om de lasser te ondersteunen;
- mag de SLMB niet combineren met andere (S)LMB's in dezelfde lasnaad;
- moet de SLMB laten tekenen door een bevoegd persoon of de lascoördinator alvorens deze te gebruiken in productie.

Het is niet meer expliciet in de norm opgenomen dat de lasapparatuur die gebruikt wordt voor het productiewerk qua elektrische en mechanische eigenschappen overeen moet komen met de apparatuur die gebruikt werd bij de lasproef van de lasprocedurekwalificatie. Het spreekt echter voor zich dat de gebruikte apparatuur in productie in staat moet zijn om de beheersing van de essentiële parameters toe te laten.

De eis dat alleen gekwalificeerde lassers of operatoren de SLMB mogen gebruiken is eveneens niet meer opgenomen in de norm. Het is wel zo dat er lascoördinatie geïmplementeerd moet worden of dat er één lasser of operator gekwalificeerd moet worden met behulp van de betreffende SLMB.

Geldigheid SLMB

Een SLMB blijft geldig zolang de SLMB niet ingetrokken of gereviseerd wordt door de uitgever. De organisatie die de SLMB uitgeeft en de gebruiker moeten een systeem hebben om na te gaan of een SLMB gereviseerd of ingetrokken wordt. Indien de uitgevende organisatie overgenomen wordt door een andere organisatie, dan blijft de SLMB geldig onder de verantwoordelijkheid van de nieuwe organisatie.

Besluit

Het gebruik van SLMB's en het beperkter toepassingsgebied moeten een veiligere toepassing van de norm EN-ISO 15612 waarborgen. Hierdoor is het mogelijk dat productnormen (zoals EN 1090-2) het gebruik van SLMB's gemakkelijker aanvaarden, zonder bijkomende beperkingen op te leggen.